

EDUNVALVONTAKATSAUS

Lokakuu 2023

Sisällys

Yleiskatsaus edunvalvontaan.....	3
Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina.....	4
Bioenergia ry:n tavoitteet.....	13
Kärkihankkeet	14
EU+Kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano (Tuohiniitty)	15
Energiaverouudistus (Laurikka)	17
Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson)	18
Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson)	19
Tärkeät hankkeet	20
EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty)	21
EU: Biodiversiteettistrategia (Laajalahti)	23
Turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen (Salo)	25
Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitukset (Salo)	27
Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalten edunvalvonta (Salo).....	29
Hiilensidonta ja -sidontateknologiat (Laajalahti)	31
Uuden päästökaupan (ETS2) toimeenpano (Tuohiniitty)	34
Seurattavat hankkeet.....	36
YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka)	37
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty)	38
EU: Bioenergian TKI-rahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (Laajalahti)	40
Ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2030 (Laurikka)	41

Yleiskatsaus edunvalvontaan

EU:ssa neuvosto hyväksyi lopullisesti 9.10. uusiutuvan energian direktiivin muutoksen (RED3). se julkaistaan marras-joulukuussa 2023. Näin ollen kansallinen toimeenpano pitäisi saada voimaan kesään 2025 mennessä. Komissio arvioi RED3 valmistuttua, että olennainen lainsäädäntö 55-valmiusohjelman (Fit-for-55) toimeenpanemiseksi on saatu sovittua. Arvioiden mukaan 55-valmiusohjelman lainsäädännön mukaiset toimet tuottaisivat EU:lle tavoitteita suuremman n. 57 % päästövähennyksen 2030. **Teollinen CCUS-tiedonanto** viivästyy odotetusta aikataulusta (Q4/2023) ja se julkaistaan Q1/2024, ehkä jo tammikuussa. Neuvoston kanta **energiaverodirektiivin** osalta on edelleen auki, asia ei ollut ECOFIN:in asialistalla sen kokouksessa 17.10.2023. Työtä on kuitenkin jatkettu työryhmätasolla, jossa haasteita on edelleen paljon. Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen korjuun edunvalvonnassa järjestettiin 26.-27.10. tapaamisia Brysselissä Peat Alliance -yhteistyönä koskien seuraavan komission työohjelmaa 2024-2029.

Kotimaassa syys-lokakuussa keskustelussa on ollut **vuoden 2024 talousarvio, vuosien 2024 – 2027 julkisen talouden suunnitelma** ja niihin liittyvät hallitusohjelman kirjaukset. Näihin liittyen Bery nosti keskusteluun METKA-järjestelmään tehtävät määräraahaleikkaukset (ks. [tiedote 14.9.](#), [MT:n juttu](#)) ja niiden vaikutukset. Tietojemme mukaan METKAN tukitasoja ollaan leikkaamassa. Huomiota on kiinnitetty myös liikenteen 168 miljoonan euron veronalennukseen 2024 sekä 100 miljoonaa euroa 2026-2027 ja niiden kohdentumiseen hiilidioksidiverokomponenttiin eduskunnan kuulemisessa.

Hallitusohjelman mukainen **jakeluvelvoitelakimuutosluonnos** on valiokuntakuulemisvaiheessa eduskunnassa. Ratkaisu on saatu aikaan pienten tuottajien kestävyys osoittamisen tavasta. Uuden lakimuutosesityksen mukaan mahdollistetaan myös kestävyysjärjestelmä pientuottajille (> 1GWh tuottajat; < 2 MW käyttäjät), mutta menettely on kevyempi. TEM on asettanut asiantuntijatyöryhmän, joka valmistelee **RED3 kestävyyskriteerien kansallista toimeenpanoa**. Työryhmän toimikausi on 1.11.2023 - 31.5.2024

CCUS-toimialaa laajasti käsittelevä [The BioCCUS Conference](#) järjestettiin 3.-4.10.2023 Tukholmassa. Toimisto esitteli tilaisuudessa Suomen tilannetta. Tapahtuman tärkein teema oli yksityisen sektorin rahoituksen mahdollistaminen hankkeille (double-claiming mahdollistettava). Toimisto on tavannut ministeriöt (YM, MMM) **BECCUS-teknologioiden edistämiseen** liittyen. Hallitusohjelman alaisesta n. 140M€ rahoituksesta CCUS-hankkeille ei olla vielä tehty päätöksiä sen allokoinnin suhteen. TEM:in mukaan harkinnassa on investointiavustus esim. teknisen nielun pilottihankkeelle tai hajautus CO2 käyttöä ja poistoa edistäville hankkeille eri rahoitusvälineiden kautta. Yhdistys myös järjesti 25.10. Helsingissä **kansainvälisen workshopin CCS-infrasta**, yhteistyökumppanina norjalainen Altera Infrastructure.

EU:n innovaatorahaston pienten hankkeiden hakukierros päättyi syyskuussa. [Hakemuksia tuli 72](#) kpl, yhteensä rahaa haettiin 289M€ edestä, hakukierroksen budjetti on 100M€. Suomesta jätettiin useampia hakemuksia. Tulokset valituista hankkeista julkistetaan alkuvuodesta 2024 ja rahoitus Q2/2024. 23.11.2023 käynnistyy uusi haku kaikenkokoisille hankkeille. Haun budjetti on 4 miljardia euroa. Haun arvioitu päättämispäivä on 9.4.2024. 23.11.2023 käynnistyy myös [huutokauppa vetyhankkeille](#), huutokaupan budjetti on 800 M€. Huutokaupan arvioitu päättämispäivä on 8.2.2024. [Huutokaupan säännöt](#) julkaistiin elokuun lopussa.

Hankekohtainen tiivistelmä ja puuenergiamarkkina

KÄRKIHANKKEET

EU + Kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano (Tuohiniitty)

- Suomessa kansallinen kestävyysjärjestelmä toteutetaan Energiaviraston toimesta. Energiavirasto julkaisi lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille kesäkuussa 2021. Energiavirastossa kestävyyslakemusten käsittelyn odotetaan kestävän 2023 loppuun asti ja ensimmäisen kerran kestävyyttä pitää osoittaa 2024 maaliskuussa päästökauppatodentamisen yhteydessä.
- **RED2-direktiivin** kestävyystoimeenpano-ohje äänestettiin komiteassa syyskuussa ja komission toimeenpanosäädös siitä julkaistaneen joulukuussa. 10.3.2022 julkaistiin toimeenpanosäädös RED2 KHK-laskennasta ja kestävyyssertifiointista.
- Komissio on hyväksynyt 15 [vapaaehtoista kestävyysjärjestelmää](#), joiden hyväksyntä on tosin ollut varsin haastavaa järjestelmille. Toiminnanharjoittajien sertifiointi on hyväksyttyjen osalta käynnissä.
- Komissio sai valmiiksi RED2 direktiivin mukaisen toimeenpanoasetusten syyskuussa. Biomassan kestävyyskriteerien toimeenpanosäädös [julkaistiin 13.12.2022](#) – 23 kk myöhässä direktiivin mukaisesta aikataulusta. Toimeenpanosäädös vaikuttaa Energiaviraston päätöksiin kestävyysjärjestelmistä.
- Komissio lähetti Suomelle perustellun lausunnon koskien puutteita RED2 toimeenpanossa, jonka takia hallitus on valmistellut vähäiset muutokset biopolttoainelakiin ja valtioneuvoston asetukseen. Nämä tulisivat voimaan 1.1.2024
- Esitys **RED3:sta** hyväksyttiin lokakuussa Parlamentissa ja neuvostossa ja se julkaistaneen marras-joulukuussa 2023. Näin ollen kansallinen toimeenpano pitäisi saada voimaan kesään 2025 mennessä.
- TEM on asettanut asiantuntijatyöryhmän, joka valmistelee RED3 kestävyyskriteerien kansallista toimeenpanoa. Työryhmän toimikausi on 1.11.2023 - 31.5.2024

Energiaverouudistus (Laurikka):

- Vuoden 2024 talousarviossa ja 2024 - 2027 julkisen talouden suunnitelmassa parannetaan verotuksessa fossiilisten polttoaineiden kilpailukykyä suhteessa uusiutuviin polttoaineisiin liikenteessä.
- Valtioneuvoston tilaama AFRY Management Consultingin selvitys kiinteän biomassan verotuksen mahdollisuuksista ja haasteista on edennyt syksyllä ja hankkeessa on järjestetty sidosryhmäkeskusteluita.
- Neuvoston kanta energiaverodirektiivin osalta on edelleen auki, asia ei ollut ECOFIN:in asialistalla sen kokouksessa 17.10.2023. Työtä on kuitenkin jatkettu työryhmätasolla, jossa haasteita on edelleen paljon. Parlamentissa käsittely on kesken ECON-valiokunnassa.

Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson):

- Hallitusohjelman mukainen jakeluvaihteluakimuutosluonnos on valiokuntakuulemisvaiheessa
- Ratkaisu saatu aikaan pienten tuottajien kestävyiden osoittamisen tavasta. Uuden lakimuutosesityksen mukaan mahdollistetaan myös kestävyysjärjestelmä pientuottajille (> 1GWh tuottajat; < 2 MW käyttäjät), mutta menettely on kevyempi

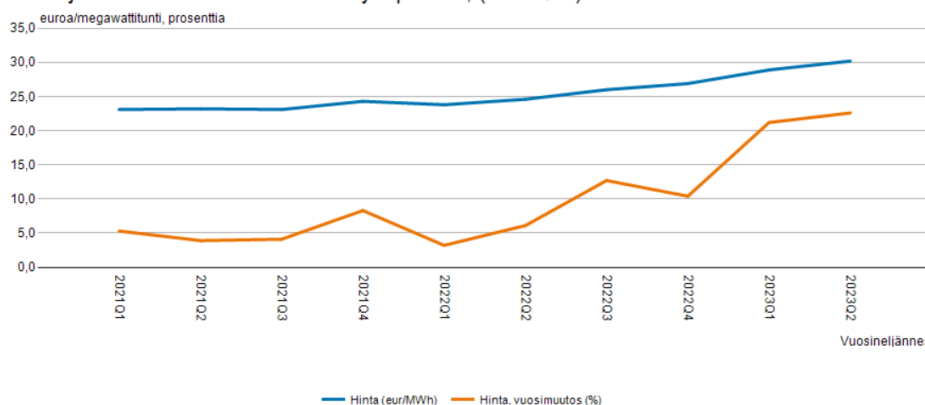
Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson):

- Notifiointi hyväksytty ja uusi laki etenee odotetusti. Kemeravaroja leikataan, ja tukitaso alenee. Ehtoja ei olla muuttamassa.

PUUENERGIAMARKKINAKATSAUS

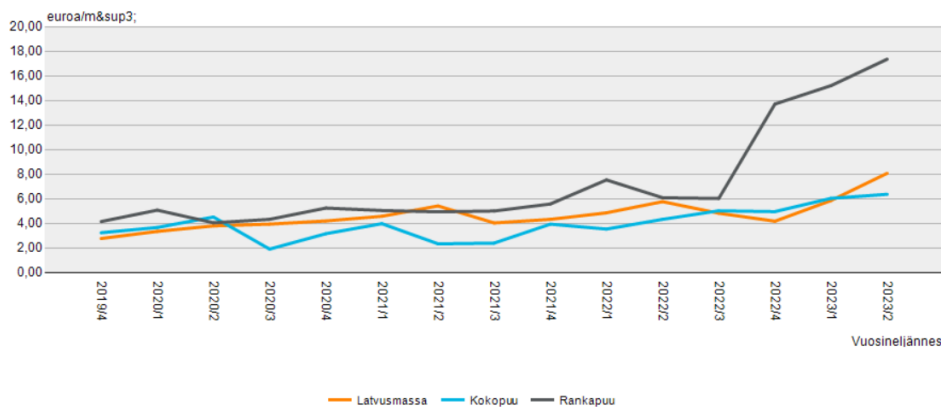
- Luke seuraa puukauppaa neljännesvuosittain, hakkuut kuukausittain ja vuositasolla sekä toteutunut käyttö vuositasolla. Valtakunnallinen hintaseuranta Foex ja Tilastokeskus, osittain yhteistyönä. Metsähakkeen käyttö 2022 kasvoi kaukolämmön tuotannossa 8,95 TWh:sta 9,83 TWh:iin. Teollisuuden sivutuotteiden määrä kutistui 5,01:stä 4,73:een. Puun markkinaosuus kasvoi 4,01 %. Luvut eivät sisällä CHP-tuotannon sähköosuuden polttoainekäyttöä. Kaiken bioenergian osuus kaukolämmössä on 49 prosenttia. Luku ei sisällä savukaasupesureiden talteen ottama energia.
- Puupolttoaineiden laitoshinnan muutos (e/MWh) hakkeella, purulla ja kuorella maaliskuusta heinäkuuhun oli +1,39 +1,42 ja +5,70. Edelliseen vuoden heinäkuuhun verrattuna hakkeen, purun ja kuoren hinnan muutos oli +4,84, +5,35 ja +5,77 (Foex).
- Tilastokeskus:

Kotimaisten polttoaineiden käyttäjähinnat energiantuotannossa (ei sis. alv) muuttujina Tiedot ja Vuosineljännes. Metsähake/-murske käyttöpaikalla, (2016Q1-).

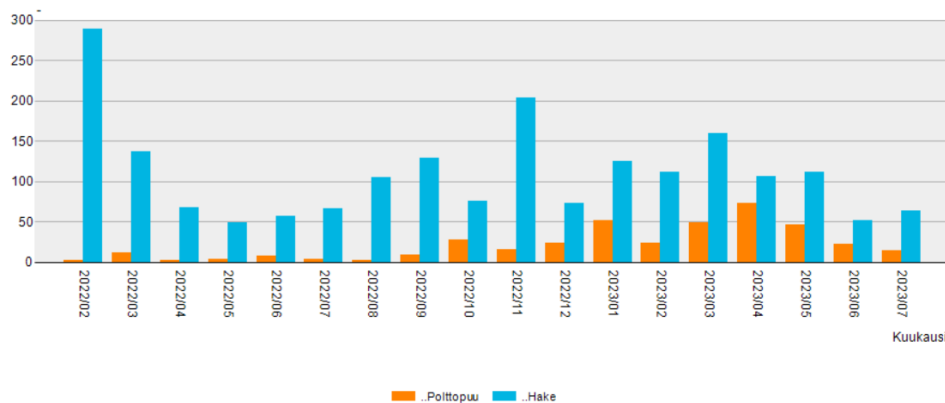
- Energiapuun kauppvoja kirjautui vuoden toisella neljänneksellä tilastoon yhteensä 1,637 miljoonaa kuutiometriä, kun vastaava määrä edellisenä vuonna oli 1,043 milj. m³. Ennen kaikkea latvusmassan kauppamäärä kasvoi.
- Energiapuun kantohinta toisella vuosineljänneksellä oli 9,19 e/m³ kun hinta vastaavana aikana viime vuonna oli 5,81. Edelliseen neljännekseen verrattuna hinta nousi peräti 1,44 e/m³. Hankintahinta oli samana aikana 35,49 ja vastaava hinta viime vuonna oli 27,22. Edelliseen neljännekseen verrattuna nousua oli 1,98 e/m³. Hankintahinnassa oli vuodessa vahvaa nousua, joka johtui sekä korjuukustannusten että kantohintojen noususta.

Energiapuun hinta muuttujina Energiapuulaji ja Vuosineljännes. Pystykauppa, KOKO MAA, Hinta e/m³.

- Energiapuuta korjattiin (heinä-elo) 0,892 milj. m³, siis selvästi vähemmän kuin vastaavana aikana 2022 (1,317 milj. m³)

Puun tuonti muuttujina Tuontinimike ja Kuukausi. KOKO MAAILMA, Määrä, 1000 m³.

TÄRKEÄT HANKKEET

EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty):

- Kestävän rahoituksen asetus EU 2020/852 määrittelee rahoitustoiminnoissa millä perusteilla toimintoja voi arvioida kestävän kehityksen mukaisiksi. Asetuksessa annetaan komissiolle oikeus antaa delegoituja asetuksia tarkempien kriteerien määrittelemiseksi.
- Komissio julkisti delegoidun asetuksen taksonomian ilmastokriteereistä 21.4.2021 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Neuvosto ei saavuttanut vahvistettua määränemmistöä hyväksymisen vastustamiseksi eikä Euroopan Parlamentti myöskään vastustanut aikarajassa. Asetus astui voimaan 1.1.2022.
- Taksonomian asiantuntijaryhmä SFP julkaisi luonnoksensa taksonomian ympäristötavoitteista (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) heinäkuussa 2021 kommentoitavaksi. Lisäesitys SFPltä tuli 28.11.2022.
- Komissio antoi oman esityksensä luontokriteerien delegoidusta asetuksesta kesäkuussa 2023 osana kestävän rahoituksen esityspakettia.
- Komissio nimesi uuden taksonomian asiantuntijaryhmän helmikuussa 2023. Uudessa kokoonpanossa on aiempaa selvempi kokoonpano rahoitusalan asiantuntijoita ja vähemmän intressiryhmien edustajia
- Ehdotuskanava uusien toimintojen sisällyttämiseksi taksonomiaan [avattiin lokakuussa](#) 2023.

EU: Biodiversiteettistrategia (Laajalahti):

- Komissio julkaisi maaperän terveyttä koskevan [Soil Monitoring and Resilience](#) -direktiiviehdotuksen 5.7.2023. Bery kommentoi Suomen kantaa asiaan elokuulla mm. tuhkalannoituksen mahdollistamisen ja rajoitetun kannonnoston osalta sekä orgaanisten maiden käsittelystä direktiivin liitteessä I. Yhdistys vastaa direktiiviehdotusta koskevaan [konsultaatioon](#) 3.11.2023 mennessä.
- Suomen kansalliset sitoumukset biodiversiteettistrategiaan on infottu EU:lle 20.12.2022. Valmisteilla oleva E-kirje sitoumuksista oli tavoitteena antaa helmikuussa 2023 eduskunnalle, mutta se on lykkäännyt. Loppuvuoden aikana sidosryhmät kutsutaan osallistumaan suojelupinta-alasitoumuksen valmisteluun. Sitoumuksista pyydetään lausuntoja syksyllä 2023. Ennen kuin Suomen sitoumukset toimitetaan EU:lle, niistä tehdään valtioneuvoston periaatepäätös. Lopullinen versio toimitetaan komissiolle vuoden 2023 aikana.

Turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen (Salonen):

- Turvetuotantoalueita siirtyi vuosina 2020 – 2022 ympäristöluvan viimeisen eli jälkihoitovaiheen kautta seuraavaan maankäyttöön huomattavasti enemmän kuin 2010-luvulla keskimäärin (noin 2500 – 3000 ha). Ukrainan sodan seurauksena vielä alkuvuonna 2022 odotetusta viiveestä tässä trendissä ei ole merkkejä, koska useamman vuoden kysyntänäkymää ei ole ja vajaa 8 000 ha ”tilapäisesti levossa” olevaa energiaturpeen tuotantoalaa siirtyy tämän hetken käsityksen mukaan varsin nopeasti (hallinnollisesti sujuvoituneen jälkihoitovaiheen) kautta seuraavaan maankäyttöön. Alustavat tiedot kuluvalta vuodelta eivät näytä muuttaneen tätä trendiä, pikemmin päinvastoin mm. aurinkovoimakehityksen voimistuttua.
- Turvetuotannon ympäristölupien jälkihoitovaiheen menettelyt ovat yleisesti nopeutuneet ja tehostuneet selvästi vuodesta 2021. Kaikissa tapauksissa tilanne ei kuitenkaan vielä ole tyydyttävä. Tavoitteeseen, että toiminnanharjoittajan vastuut päättyisivät selkeästi viimeistään kahden vuoden päästä tuotannon lopettamisesta, on edelleen panostettava.
- Jälkihoitovaiheen hallinnollisia menettelyjä ja samalla tehokkaampaan hiilensidontaan pääsemistä pyritään edistämään, vaikka nk. vihreän siirtymän hankkeiden etusijamenettely ei koske turvetuotantoalueita.
- Jälkihoitovaiheen lupavaatimusten ja määräaikaisen metsitystuen ehtojen seuranta päättyy metsitystuen päättymisen myötä.

Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitus (Salonen):

- Ympäristölupahakemuksia uusille turvetuotantoalueille ei ole jätetty pieniä vanhojen alueiden lisäalueita lukuun ottamatta parin viime vuosina. AVlista on tullut lupia aiemmin jo haetuille pienille alle 10

ha:n alueille ja em. vähäisille lisäalueille. Toimialaa koskevan vesiensuojeluohjeen tulkinta on muotoutunut hyvin hitaasti käytännössä.

- Lupaharkinta on järkevöitynyt viimeaikaisten päätösten perusteella ja liittyen lähinnä jälkihoitovaiheen vesienkäsittelyyn potentiaalisesti happamilla sulfaattimailla. Turvetuotannon supistumisen myötä toimialan yritysten maksama vesistötarkkailu ja kalatalousmaksukertymä joka tapauksessa vähenevät, mikä koetaan sidosryhmissä ja laajemmin yhteiskunnassa monilla vesistöalueilla ongelmaksi, kun pääasiallinen maksaja poistuu.
- Vesienhoitosuunnitelmien merkitys kasvaa. Turvetuotannon kannalta tämä on heijastunut jälkihoitovaihtimuksiin hidastaen suonpohjien siirtymistä seuraavaan maankäyttöön.
- Uusi luonnonsuojelulaki antaa keinot kiristää vesiensuojelun ja -hoidon tavoitteita erityisesti luvanvaraisilla toimialoilla. "One out, all out -periaate" (= yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän huononeminen johtaa suoraan luokituksen laskuun) korostuu. LsL heijastunee jatkossa päivitettäviin vesi- ja ympäristönsuojelulakeihin, mistä seuraa todennäköisesti erinäisten selvitysten määrän, vaatimustason ja näiden kustannusten kasvu.
- Harkinnanvarainen ympäristöluvan ehtojen tarkistaminen (YSL §89) ei ole hidastanut suonpohjien siirtymistä seuraavaan maankäyttöön. Edunvalvonnallisessa tavoitteessa on onnistuttu, kun valvojan viranomaisen harkintaa ja kehottamista on pidetty yleisesti hyvänä tapana hoitaa havaittuja puutteita sekä korjata tilanteita ilman raskasta uudelleen luvittamista lopulta varsin pienten parannusten aikaansaamiseksi.
- Turvetuotannon jälkihoitovaiheen sujuvoittaminen kuuluu osaksi vastuullista energiaturvetuotannon alasarjoa, johon viranomaisilla tulee olla tarvittavat lisäresurssit. Seuranta ja vaikuttamista jatketaan niin, että varsinkin turvetuotannon päättämiseen liittyviä maastotarkastuksia voidaan tehdä nopeasti tilanteen vaatimalla tavalla. Toimialan ympäristö- ja resurssivastaavien ryhmä on kerännyt edunvalvontaan tarvittavat taustatiedot vuodenvaihteen 2022/23 tilanteesta ja raportoinut niistä YM:n turvetuotannon ympäristönsuojelun kansallisessa koordinaatioryhmässä 14.3.2023.
- Jälkihoitovaiheen ja lupaehtojen päättymisen haasteeseen on pystyttävä vastaamaan edelleen, kun tuotantoalueiden poistumistrendi jatkuu jokseenkin entisenlaisena ainakin seuraavat pari vuotta. Tähän tarpeeseen käynnissä oleva sotatila Euroopassa ja sitä seurannut, toivottu energiaturpeen tuotannon nousu ei valitettavasti tuonut muutosta.

Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen korjuun edunvalvonta (Salo):

- 26.-27.10. tapaamisia Brysselissä Peat Alliance -yhteistyönä koskien seuraavan komission työohjelmaa.

Hiilensidonta ja -sidontateknologiat (Laajalahti):

- Yhdistys [vastasi Industrial Carbon Management](#) -konsultaation 31.8.2023.
- [BCG julkaisi raportin](#) vapaaehtoisen hiilimarkkinan näkymistä teknisten hiilenpoistojen osalta. Valtaosa kysynnästä vapaaehtoiselta markkinalta 2030 asti. 2030-luvulla säännellyn markkinan rooli kasvaa. Vuotuinen kysyntä 2030-luvulla: 40–200 Mt CO₂, 2040-luvulla: 80–900 Mt CO₂. → Markkinapotentiaali

2030-luvulla: \$10 –\$40 miljardia 2030-luvulla, nousten \$20–\$135 miljardiin 2040-luvulla. Kysyntä ylittää tarjonnan 2030, julkistetut hankkeet yhteensä vain n. 33 Mt CO₂.

- [IEA:n 1,5 asteen raportin päivityksessä](#) CCUS-teknologiat, vety, vetypohjaiset polttoaineet ja kestävä bioenergia kriittisiä nettonollatavoitteen saavuttamisessa. Hiilenpoistojen odotetaan kasvavan nopeasti: 0,6 Gt (BECCS ja DACCS) 2035 mennessä ja 1,7 Gt 2050 mennessä. Infrastruktuuriin investointi pitäisi aloittaa nyt. 2030 vuoteen mennessä tarvitaan 20 X nykyinen varastointikapasiteetti.
- CCUS-toimialaa laajasti käsittelevä [The BioCCUS Conference](#) järjestettiin 3.-4.10.2023 Tukholmassa. Yhdistys esitteli tilaisuudessa Suomen tilannetta. Tapahtuman tärkein teema oli yksityisen sektorin rahoituksen mahdollistaminen hankkeille (double-claiming mahdollistettava).
- Komissio järjesti konsultaation tulosten julkistustilaisuuden 6.10.2023. Suomesta 4. eniten vastauksia (15 kpl). Vastauksissa mm. valtioiden rooliksi katsottiin olla infrainvestoinneissa mukana, EU:n roolina on luoda toimivat politiikkakehykset, asettaa tavoitteita varastoinnille, koordinoida EU-laajuisia infraa ja koota yhteen eurooppalainen carbon managementin allianssi. Teknisistä nieluista BECCS sai eniten kannatusta kysyttäessä, mitä keinoista tulisi priorisoida käyttöönnotossa.
- Yhdistys on tavannut YM ja MMM ministeriöt BECCUS-teknologioiden edistämiseen liittyen. Hallitusohjelman alaisesta n. 140M€ rahoituksesta CCUS-hankkeille ei olla vielä tehty päätöksiä sen allokoinnin suhteen. TEM:in mukaan harkinnassa investointiavustus esim. teknisen nielun pilottihankkeelle tai hajautus CO₂ käyttöä ja poistoa edistävälle hankkeelle eri rahoitusvälineiden kautta. Lisärahoitusmahdollisuudet EU-rahoitusvälineistä.
- CRCF-asiantuntijaryhmän tapaaminen teknisten nielujen metodologioista 25.-26.10.2023, stream nähtävissä [verkossa](#).
- Komission luotsaama [CCUS Forum järjestetään 27.-28.11.2023](#) Tanskassa. Yhdistys osallistuu tilaisuuteen paikan päällä. Agendalla mm. CCUS laajempi rooli ilmasto- ja energiapolitiikassa, varastointikapasiteetti ja kuljetusinfra 2030 mennessä, ohjauskeinot ja kannusteet poistoille, millaista CCU:ta EU:ssa tarvitaan, CO₂-laatuvaatimukset. Tilaisuuteen voi osallistua myös verkossa.
- Komission CCUS-tiedonanto viivästyy odotetusta aikataulusta (Q4/2023) ja se julkaistaan Q1/2024, ehkä jo tammikuussa.
- Järjestämme 25.10. Helsingissä kansainvälisen workshopin CCS-infrasta, yhteistyökumppanina norjalainen Altera Infrastructure.

Uuden päästökaupan (ETS2) toimeenpano (Tuohiniitty):

- EU:n virallisessa lehdessä 16.5.2023 julkaistu ETS2 direktiivi laajentaa EU:n päästökaupan liikenteseen ja rakennusten lämmitykseen
- ETS2 tulee olla kansallisesti toimeenpantuna 30.6.2024 mennessä.
- ETS2 arviomuistio valmistunee marraskuussa 2023. Hallituksen esitys annetaan lausunnoille alkuvuodesta 2024 ja loppukeväästä eduskunnalle 2024.
- ETS2 sisältää polttoaineiden jakelijoita koskevan päästökauppajärjestelmän ja lisäksi nykyisen päästökaupan ulkopuolelle jääneet rakennusten lämmityksen

SEURATTAVAT HANKKEET

YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka):

- Pariisin sopimuksen toimeenpanossa neuvotellaan sekä artiklan 6.2 (cooperative approaches) että 6.4. (uusi päästökauppamekanismi) yksityiskohdista. Artiklassa 6.4. osalta sen hallintoneuvosto raportoi hyvästä edistymisestä syyskuun kokouksessa. Edistystä tehtiin myös hiilenpoistoja käsittelystä mekaniisissa, mutta päätöksiä ei vielä tehty. Seuraava kokous on lokakuun lopussa.
- Seuraava COP-28 on 30.11.-12.12.2023 Dubaissa, Arabiemiraateissa.

EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty):

- Ryhmäpoikkeusasetuksen (GBER) uudistus oli lausunnolla joulukuun 2021 alussa. Komissio aikoi saada GBERn valmiiksi vuoden 2022 aikana, mutta 9.3.2023 komissio julkaisi määräaikaisen ryhmäpoikkeusasetuksen, joka on voimassa 2026 loppuun asti käyttöönotetuille tukijärjestelmille. On epäselvää millä aikataululla komissio etenee varsinaisen GBER-uudistuksen kanssa, mutta oletettavasti se toteutuu vasta seuraavan komission aikana.
- Komissio julkisti 9.3.2023 myös muutoksista, jotka koskevat koko EU:n valtiontukipolitiikan suuntaa ja tavoitteita. Nyt tehdyillä muutoksilla komissio joustavoittaa lisää teollisuuden vähähiilistämisen sekä uusiutuvan energian käyttöönottoa koskevia tilapäisiä sääntöjä ja jatkaa niiden voimassaoloa vuoden 2025 loppuun asti. Uudet säännöt sallivat valtiontuen myöntämisen tuotannollisiin investointeihin jotka katsotaan keskeisiksi vihreän siirtymän kannalta. Mukana on mm. bioenergiahankkeet ja niiden yhteydessä varastot.
- Komissio hyväksyi uudet energiasuuntaviivat (CEEAG) joulukuussa 2021 ja virallisti päätöksen tammikuussa 2022. Suuntaviivoihin jäi haasteellinen kohta, missä kielletään antamasta tukea energiamuodoille, jotka tuottavat ilmapäästöjä, jos tuki syrjäyttää nollapäästöistä tuotantoa. Uudet suuntaviivat tulee huomioida jäsenmaiden tukijärjestelmissä alkaen 2024.

EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) (Laajalahti):

- Innovaatorahaston pienten hankkeiden hakukierros päättyi syyskuussa. [Hakemuksia tuli 72](#) kpl, yhteensä rahaa haettiin 289M€ edestä, hakukierroksen budjetti on 100M€. Suomesta jätettiin useampia hakemuksia. Tulokset valituista hankkeista julkistetaan alkuvuodesta 2024 ja rahoitus Q2/2024.
- 23.11.2023 käynnistyy uusi haku kaikenkokoisille hankkeille. Haun budjetti on 4 miljardia euroa. Haun arvioitu päättymispäivä on 9.4.2024.
- 23.11.2023 käynnistyy myös [huutokauppa vetyhankkeille](#), huutokaupan budjetti on 800 M€. Huutokaupan arvioitu päättymispäivä on 8.2.2024. [Huutokaupan säännöt](#) julkaistiin elokuun lopussa.

- Bery järjestää Innovaatorahastosta jäsenwebinaarin 30.11.2023 klo 14 yhdessä VTT:n Antti Araston kanssa. Arasto on Innovaatorahaston asiantuntijaryhmän jäsen.

Ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2030 (Laurikka):

- Suunnitelma valmistui joulukuussa 2022 ja on siirtynyt toimeenpanovaiheeseen keväällä 2023

Bioenergia ry:n tavoitteet

Bioenergia ry:n missio/tarkoitus on määritelty yhdistyksen säännöissä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää bioenergian, biohiilen ja turpeen tuotannon, käytön, kilpailukyvyn ja taloudellisuuden yleisiä edellytyksiä kestävästi. Yhdistys edistää eri tuotantomuotojen tasapuolisuutta ottaen huomioon biomassan käytöstä saatavan jalostusarvon. Yhdistys edistää toimialan osaamista ja jäsentensä välistä yhteistyötä sekä parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:

- seuraa ja edistää alan kehitystä ja lainsäädäntöä sekä tekee näihin liittyviä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja ja kannanottoja
 - kokoaa ja julkaisee toimialaa koskevia tilastoja.
 - osallistuu alaan liittyviin työryhmiin ja vaikuttaa alaa koskevan lainsäädännön, standardien ja menettelytapojen kehittämiseen
 - ylläpitää yhteyksiä alan kotimaisiin ja ulkomaisiin järjestöihin, sidosryhmiin ja tutkimukseen sekä edistää alan yhteistoimintaa.
 - harjoittaa sisäistä ja ulkoista viestintää ja tiedotusta julkaisemalla painotuotteita ja sähköistä viestintää, järjestämällä tiedotustilaisuuksia, julkistamalla tiedotteita sekä osallistumalla näyttelyihin ja messuihin.
 - järjestää koulutus- ja tiedotustilaisuuksia, alan kokouksia sekä kotimaisia ja kansainvälisiä seminaareja ja konferensseja.
- neuvoo jäsenistöään alan kaupallisissa, hallinnollisissa, teknisissä ja ympäristöllisissä kysymyksissä.

Bioenergia ry:n visio on:

Suomessa on maailman parhaat edellytykset tuottaa biomassaan perustuvia kestäviä ja jopa hiilinegatiivisia tuotteita. Pyrimme toiminnassamme mahdollisimman korkeaan jalostusarvoon ja vientiin. Vahvistamme energiaomavaraisuutta, energian toimitus- ja huoltovarmuutta, työllisyyttä ja aluetaloutta. Olemme osa bio- ja kiertotaloutta. Energiaa otetaan talteen sivuvirroista samalla huomioiden monimuotoisuus metsissä ja pelloilla.

Bioenergia ry päivitti vuonna 2021 yhdistyksen strategian. Strategia sisälsi edunvalvonnan, jäsenpalveluiden ja viestinnän painopisteet vuodelle 2022, tavoitetilat vuodelle 2025 sekä yhdistyksen vision (ks. yllä). Strategiaa ollaan paraikaa päivittämässä. Yhdistyksen edunvalvontahankkeet on jaettu kolmeen prioriteettiluokkaan: kärkihankkeet, tärkeät hankkeet ja seurattavat hankkeet. Jaossa otetaan huomioon toisaalta hankkeen tärkeys Berylle ja toisaalta mahdollisuudet vaikuttaa lopputulokseen. Nyt kärkihankkeita on 4 kpl, tärkeiksi hankkeiksi määriteltyjä hankkeita 7 kpl ja seurattavia hankkeita 4 kpl.

Kärkihankkeet

Kärkihankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määriteltty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU+kotimaa: RED3 ja RED2-toimeenpano	RED3 valmis RED2 kansallinen toimeenpano kesken.	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Energiaverouudistus	1. vaihe valmis 9/2020, 2. vaihe selvitys 4/2022 EU:ssa energiaverodirektiivi parlamentissa ja neuvostossa	Harri Laurikka
Kotimaa: Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat	Jatkuva	Tage Fredriksson
Kotimaa: Metsätalouden kannustejärjestelmät	Jatkuva	Tage Fredriksson

EU+KOTIMAA: RED3 JA RED2–TOIMEENPANO (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Vuoden 2018 lopulla hyväksytty REDII direktiivi tuli toimeenpanna kansalliseen lainsäädäntöön 2021 alkuun mennessä. Suomessa toimeenpano tapahtui muuttamalla biopolttoaineita koskevaa kestävyyslainsäädäntöä. Kestävyysvaatimukset koskevat yli 20 MW kiinteän biomassan laitoksia ja yli 2 MW biokaasulaitoksia sekä kaikkea liikenteen biopolttoaineiden tuotantoa.

Aikataulu:

Uusien kriteerien mukainen kestävyyslaki tuli voimaan 1.1.2021 ja valtioneuvoston asetus hyväksyttiin ja tuli voimaan 14.1.2021. Toiminnanharjoittajien tuli 30.6.2021 mennessä jättää kestävyysjärjestelmästä hakemus Energiavirastolle tai hakeutua vapaaehtoisen sertifiointijärjestelmän piiriin, jotta toimijat pystyvät osoittamaan käyttämiensä biomassojen kestävyys lain soveltamisalalla.

Energiavirasto julkaisi lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille kesäkuussa 2021. Energiavirasto odottaa edelleen komission ohjeen valmistumista, mutta on käsitellyt hakemuksia. Käsitellyn odotetaan kestävä 2023 loppuun asti.

Vapaaehtoisia sertifiointijärjestelmiä koskeva toimeenpano-ohje julkaistiin keväällä 2022 ja 15 järjestelmää on [hyväksytty](#) toimimaan sekä muutamista ennakoarvio.

Komissio sai valmiiksi RED2 direktiivin mukaisen toimeenpanoasetusten syyskuussa. Biomassan kestävyyskriteerien toimeenpanosäädös [julkaistiin 13.12.2022](#) – 23 kk myöhässä direktiivin mukaisesta aikataulusta. Toimeenpanosäädös vaikuttaa Energiaviraston päätöksiin kestävyysjärjestelmistä.

Esitys RED3:sta annettiin komissiosta 14.7.2021 Kotimaiset kannat valmistuivat joulukuussa 2021. Neuvosto hyväksyi yleisnäkemyksen 27.6.2022. Parlamentin ITRE-valiokunta äänesti heinäkuussa mietinnöstä ja täysistuntokäsittely oli 13.-14.9.2022. Trilogeissa saavutettiin maaliskuun 2023 lopussa sopu. Teksti äänestettäneen Parlamentin täysistunnossa syyskuussa, loppuvuodesta Neuvostossa ja se julkaistaisiin joulukuussa 2023, jolloin kansallinen toimeenpano pitäisi saada voimaan kesään 2025 mennessä.

Merkitys

Esityksellä on merkittävä vaikutus bioenergiakäytön ja etenkin käytön kasvun edellytyksiin. Hallinnollinen taakka voi nostaa polttoainekustannuksia ja mahdolliset jaakohtaiset erottelut tai kaskadikäyttövaatimus voisivat aiheuttaa vakavan markkinahäiriön.

Iso merkitys on toisaalta sillä, että jonkinlainen ratkaisu saadaan ja epävarmuus biomassan käytöstä 2020 jälkeen poistuu. Tällä on aivan keskeinen vaikutus uusien energialaitos- ja tuotantolaitosinvestoinneille.

Tavoite

- lakimuutos on ennakoitava ja hyödyntää mahdollisimman laajasti joustavat menettelyt viranomais-ten kanssa.
- Soveltamisohje selventää epäselviä kohtia direktiivissä kriteerien ja todentamisen osalta

Keinot

- Osallistuminen ja vaikuttaminen kansalliseen toimeenpanoon **ministeriöiden kautta**.
- Vaikuttaminen Bioenergy European kautta

- Vaikuttaminen jatkui trilogien käynnissä ollessa Bioenergy European kautta neuvottelijoihin ja suoraan suomalaistahojen kautta
- valmistaudutaan kotimaiseen toimeenpanoon

ENERGIAVEROUUDISTUS (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Marinin hallitus tilasi VTT:ltä selvityksen energiaverotuksen tiekartasta, joka valmistui huhtikuussa 2022. Vuonna 2023 käynnistettiin valtioneuvoston rahoittama selvitys kiinteän biomassan verotuksesta. Orpon hallitusohjelma ei kuitenkaan edistä biomassan verotusta.

Komissio esitteli EU:n energiaverodirektiivin uudistetun version heinäkuussa 2021. Tämän neuvottelut ovat kesken neuvostossa ja parlamentissa. Esitys sisältää minimiveron kaikelle biomassalle ja turpeelle.

Merkitys

Biomassan verotus ja turpeen veron korottaminen lisääisivät välittömästi kaukolämmön kustannuksia lähes kaikilla kaukolämpöyhtiöillä ja elinkustannuksia suurelle joukolle ihmisiä.

Tavoite

- Biomassan energiakäytön verotuksen torjuminen

Keinot

- Työryhmätyön seuranta ja lausunnot, viestintä

- Vuoden 2024 talousarviossa ja 2024 - 2027 julkisen talouden suunnitelmassa parannetaan verotuksessa fossiilisten polttoaineiden kilpailukykyä suhteessa uusiutuviin polttoaineisiin liikenteessä.
- Valtioneuvoston tilaama AFRY Management Consultingin selvitys kiinteän biomassan verotuksen mahdollisuuksista ja haasteista on edennyt syksyllä ja hankkeessa on järjestetty sidosryhmäkeskusteluja.
- Neuvoston kanta energiaverodirektiivin osalta on edelleen auki, asia ei ollut ECOFIN:in asialistalla sen kokouksessa 17.10.2023. Työtä on kuitenkin jatkettu työryhmätasolla, jossa haasteita on edelleen paljon. Parlamentissa käsittely on kesken ECON-valiokunnassa.

LIIKENTEEN BIOPOLTTOAINEET JA VAIHTOEHTOISET KÄYTTÖVOIMAT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Vähäpäästöisen liikkuvuuden tiedonannon tarkoituksena on edistää merkittävästi EU:n talouden nykyi-
kaistamista, auttaa vähentämään liikenteen päästöjä ja täyttää EU:n sitoumukset Pariisin sopimuksen mu-
kaisesti. Suomessa tähän liittyvät kysymykset sekä tieverkon ylläpidon rahoittaminen käsitellään parlamen-
taarisessa työryhmässä, joka antoi väliraporttinsa budjettiriihen alla elokuun lopussa. Lopullinen raportti an-
netaan helmikuussa

Merkitys

Vähäpäästöisen vaihtoehtoisen energian käytön moninkertaistaminen liikenteessä merkitsee ennen kaikkea
kehittyneille biopolttoaineille kasvavia markkinoita muuallakin kuin Suomessa

Komissio on käynnistänyt huomattavan joukon toimenpiteitä liikenteen päästöjen vähentämiseksi ja sekto-
rin kehittämiseksi. Tärkeimpiä ovat vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin kehittäminen, sähköisen
liikkuvuuden yhteen toimivuus ja standardointi, ajoneuvojen testauksen parantaminen kuluttajien luotta-
muksen palauttamiseksi, liikenne- ja energiajärjestelmien yhdistäminen, julkisten hankintojen ohjaaminen
vähäpäästöisiin ratkaisuihin. Komissio kehittää menetelmän helpon vertailujen tekemiselle sähkö- ja mui-
den ajoneuvojen välillä.

Tavoite

- Kehittyneillä biopolttoaineilla on merkittävä rooli sekä EU:ssa ja etenkin Suomessa liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Puhtaiden biopolttoaineiden ja vaihtoehtoisten käyttövoimien käytön lisääminen
- Mahdollistaa tähän liittyvän liiketoiminnan kehittämiseen meillä ja muualla
- Kotimaisen tuotannon aikaansaaminen ennen kaikkea kotimaisilla raaka-aineilla
- Biopolttoaineen (ml biokaasu) maine päästöjen vähentäjänä entistä paremmaksi
- Biokaasun suotuisan kehityksen turvaaminen

Keinot

- Kotimaisten investointitukirahojen turvaaminen ja biopolttoaineiden aseman turvaaminen ja kehittämi-
nen käyttövoimien kilpailussa
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
- Teknologianeutraalit ratkaisut
- Liikenteen veroratkaisuihin vaikuttaminen mm. työryhmien kautta.

Biokaasutyöryhmän esitysten toteutuksen seuranta ja korkeaseoksisten biopolttoaineiden ja biokaasun
käytön huomiointi autojen ja autoilun verotuksessa. EU:n säädösprosessin seuranta ja vaikuttaminen.

METSÄTALOUDEN KANNUSTEJÄRJESTELMÄT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Rahoitusjärjestelmän 2017 muutosten jälkeen hakemusruuhkaa ei ole ollut, mutta muut kielteiset ominaisuudet ovat edelleen korjaamatta eikä halua niiden korjaamisen ole. Osa hankkeista eivät toteudu suunnitelman mukaan tai jäävät toteutumatta, minkä takia osa käyttämättä jääneistä rahoista jäävät pysyvästi pois.

Merkitys

Pienpuu Kemera- kohteista saatava puu on merkittävä raaka-aine ennen kaikkea lämmöntuotannossa, mutta on ollut merkittävä myös joissakin voimalaitoksissa. Samalla on saatu hyvään tuotantokuntoon vuosittai 24000-34000 hehtaaria metsää. Nykyisten ehtojen mukaan puuta on kerätty vuosittain 34 000 hehtaarilta, mutta kertymät ovat oletettavasti pienemmät.

Tavoite

- Puun korjuun tukeminen (korotettu pinta-alatuki) säilyy osana Kemera-lainsäädäntöä. Seuraavan kauden tukijärjestelmät ovat suunnitteilla ja pienpuun talteenotto säilytettävä ja kehitettävä.

Keinot

- Ensi vaiheessa suora yhteys ministeriöiden valmisteleviin virkamiehiin ja ministerin esikuntaan ja julkisuuteen.
 - Vaikuttaminen kehysriihen jälkeiseen valmisteluun.
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
 - Suora vaikuttaminen

- Bery teki ehdotuksen nykyisen Kemera-lain jatkamisesta ja asetuksen muuttamisesta 2015 mukaiseksi osana kestävä elvytystä.

Tärkeät hankkeet

Tärkeiksi hankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritelty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU: Kestävä rahoitus	Taksonomian 2. delegoitu asetusesitys tulossa Q1-Q2/2023	Hannes Tuohiniitty
EU: Biodiversiteettistrategia	Komission esitys 5/2020, Neuvoston kanta 10/2020, Parlamentin kanta 4/2021, Ennallistamisesta lain-säädäntöesitys 6/2022	Erika Laajalahti
Kotimaa: Turvetuotantoalueiden jälkikäytön sujuvoittaminen	Jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvit	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen edunvalvonta	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Hiilensidonta ja sidontateknologiat	Jatkuva 30.11.2022 Komission asetusehdotus	Erika Laajalahti
Kotimaa: Uuden päästökaupan (ETS2) toimeenpano	TEM arviomuistio tulossa syksyllä 2023	Hannes Tuohiniitty

EU: KESTÄVÄ RAHOITUS (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Kestävän rahoituksen asetus EU 2020/852 määrittelee rahoitustoiminnoissa millä perusteilla toimintoja voi arvioida kestävän kehityksen mukaisiksi. Asetuksessa annetaan komissiolle oikeus antaa delegoituja asetuksia tarkempien kriteerien määrittelemiseksi.

Kestävän rahoituksen asiantuntijaryhmän (SPF) uusi kokoonpano nimettiin helmikuussa 2023 ja se on entistä enemmän rahoitusasiantuntijoista koostuva ja vähemmän vaikutusten piirissä olevien toimialojen edustajia.

Komissio julkisti delegoidun asetuksen taksonomiasta 21.4.2021 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Neuvosto ei saavuttanut vahvistettua määräenemmistöstä hyväksymisen vastustamiseksi eikä Euroopan Parlamentti myöskään vastustanut aikarajassa. Asetus astui voimaan 1.1.2022.

SPF julkaisi luonnoksensa taksonomian ympäristötavoitteista (ml. monimuotoisuus, vesivaikutukset ym) heinäkuussa 2021 kommentoitavaksi. Esitys komissiolle valmistui maaliskuussa ja lisäesitys marraskuun 2022 lopussa. Komissio antoi oman esityksensä luontokriteerien delegoidusta asetuksesta alkuvuodesta 2023.

Hallitus ja eduskunta muodostivat ensimmäiseen taksonomia-asetukseen kielteisen kannan marraskuun 2021 lopulla. Valtioneuvosto on muodostanut ennakkovaikeuttamisen kannat ympäristötavoitteista joulukuun lopulla 2022 ja asiaa on käsitelty eduskunnassa keväällä 2022, jolloin myös muodostettiin varsinaiset Suomen kannat.

Merkitys

Kun lainsäädännön ja taksonomian mukainen taloudellinen toiminta katsotaan kestäväksi sen mahdollisuudet rahoituksen saamiseen paremmin ehdoin ovat todennäköiset. Alkuvaiheessa lainsäädäntö on rahoitusalan toimijoille vapaaehtoista, mutta määritelmien arvioidaan vaikuttavan seuraavassa vaiheessa esimerkiksi valtiontukisuuntaviivojen rajauksissa.

Bioenergia-alan toimijoiden keskeisin huolenaihe on, että kestävän rahoituksen myötä tuodaan juuri hyväksytyn REDII direktiivin kestävän biomassan määritelmien kanssa ristiriitaisia kestävyysmääritelmiä.

Tavoite

- Vaikuttaa siihen, että REDII mukainen kestävä bioenergia on kestävää myös tämän lainsäädännön piirissä.

Keinot

- Vaikuttaminen Suomen edustajiin EU-työryhmissä

- Vaikuttaminen Bioenergy European kautta ja suoraan komissioon

- vaikutettu Bioenergy European kautta delegoidun asetuksen luonnokseen
- Lausuttu luontokriteerien delegoidusta asetuksesta maaliskuussa 2022

EU: BIODIVERSITEETTISTRATEGIA (LAAJALAHTI)

Tilannekuvaus

EU -komissio esitteli 20.5.2020 biodiversiteettistrategian, joka on osa komission vihreän kehityksen ohjelmaa (ns. Green Deal). Strategian käsittely alkoi EU-elimissä ja Suomi tulee muodostamaan siihen oman kantansa. Strategian mukaisesti vuonna 2020 julkaistiin bioenergian kysyntää ja tarjontaa EU-tasolla ja maailmanlaajuisesti käsittelevä raportti, jonka perusteella arvioidaan, vaatiiko uusiutuvan energian direktiivi (RED2) päivityksiä. Strategia esittää bioenergian osalta, että kokopuun ("whole trees") sekä ruoka- ja rehu-kasvien energiakäyttö "tulee minimoida". Kestävä bioenergia tunnustetaan kuitenkin samalla edistettäväksi asiaksi.

EU:n biodiversiteettistrategiassa painotetaan suojelualueiden lisäämisen ohella ennallistamisen merkitystä. Ensimmäinen sitoumus koskee sitä, että jäsenmaat aikovat edistää EU:n yhteisen 30 % suojelupinta-alatavoitteen ja 10 % tiukan suojelun saavuttamista. Tiukan suojelun tavoitteeseen sisältyy kaikkien jäljellä olevien vanhojen ja luonnonvaraisten metsien suojelu. Toinen sitoumus koskee jäsenmaiden toimia, joilla turvataan luonto- ja lintudirektiivin liitteiden lajien ja luontotyyppien suojelutaso sekä toimia, joilla suojelutasoa parannetaan 30 % lajeista ja luontotyypeistä. Komissio esitteli lainsäädäntöesityksen jäsenmaiden ennallistamistavoitteista 22.6.2022. Suomi sai muodostettua siihen kannan 30.11.2022.

[EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoon liittyvien Suomen kansallisten sitoumusten laatiminen](#) on aloitettu 15.2.2022.

Merkitys

Biodiversiteettistrategialla voi olla laaja-alaisia vaikutuksia mahdollisuuksiin käyttää kotimaista puuta raaka-aineena. Strategian linjaus kokopuun minimoinnista on toimialalle vahingollinen, sillä siihen sisältyy epätarkoituksenmukaisen lisäsääntelyn riski. EU:n ennallistamislainsäädännön kustannuksiksi Suomessa on arvioitu 0,9 miljardia euroa, mikä on EU:n kolmanneksi suurin Ranskan ja Espanjan jälkeen.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan 2020 julkaistun EU:n biodiversiteettistrategian toimeenpanoon
- Seurata ja vaikuttaa oikeudellisesti sitovien EU:n ennallistamistavoitteiden valmisteluun
- Viestiä biodiversiteettistrategian toimeenpanon etenemisestä ja ennallistamistavoitteiden valmistelusta

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten muiden järjestöjen ja päättäjien kanssa
- Vaikutetaan Suomen kantaan ja tavataan viranhaltijoita

- Komissio julkaisi maaperän terveyttä koskevan [Soil Monitoring and Resilience](#) -direktiiviehdotuksen 5.7.2023. Bery kommentoi Suomen kantaa asiaan elokuulla mm. tuhkalannoituksen mahdollistamisen ja rajoitetun kannonnoston osalta sekä orgaanisten maiden käsittelystä direktiivin liitteessä I. Yhdistys vastaa direktiiviehdotusta koskevaan [konsultaatioon](#) 3.11.2023 mennessä.
- Suomen kansalliset sitoumukset biodiversiteettistrategiaan on infottu EU:lle 20.12.2022. Valmis-
teilla oleva E-kirje sitoumuksista oli tavoitteena antaa helmikuussa 2023 eduskunnalle, mutta se on
lykkäätynyt. Loppuvuoden aikana sidosryhmät kutsutaan osallistumaan suojelupinta-alasitoumuk-
sen valmisteluun. Sitoumuksista pyydetään lausuntoja syksyllä 2023. Ennen kuin Suomen si-
toumukset toimitetaan EU:lle, niistä tehdään valtioneuvoston periaatepäätös. Lopullinen versio toi-
mitetaan komissiolle vuoden 2023 aikana.

TURVETUOTANTOALUEIDEN JÄLKIHOITOVAIHEEN SUJUVOITTAMINEN (SALO)

Tilannekuvaus

Turvetuotanto edellyttää ympäristölupaa alueelle. Se asettaa ehtoja toiminnalle alkaen alueen suunnittelu- vaiheen luontokartoituksista ja muista etukäteisselvityksistä aina siihen saakka, kun alue siirtyy seuraavaan maankäyttöön, kuten metsäksi, pelloksi tai kosteikoksi. Turpeen noston lähestyessä loppuaan, siirrytään alueella luvanhaltijan esittämällä suunnitelmalla ja ilmoituksella tällä hetkellä vuosia kestäväan *jälkihoitovaiheeseen*. Se sisältää ympäristölupaehtojen toteuttamisen ennen kuin alue voi vapautua ELYn lopputarkastuksen jälkeen suunniteltuun *jälkikäyttöön*.

Turvevaliokunta linjasi vuonna 2020, että jälkihoitovaiheen hallinnollinen sujuvoittaminen turvetuotantokäytöstä poistuvien alueiden jälkikäyttöön siirtymisen tehostamiseksi erityisesti Pohjois-Suomessa vaatii tehokasta, koko toimialan valtakunnallista edunvalvontaa ainakin vuoden 2023 loppuun saakka. Jälkihoitovaihe venyi helposti pitemmäksi kuin olisi toiminnanharjoittajan ja maanomistajan sekä seuraavan maankäyttömuodon kannalta järkevää. Meneillään oleva Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ei vähennä jälkihoitovaiheen sujuvoittamisen tarvetta, vaikka sen arvioitiin väliaikaisesti edistävän ”tilapäisesti levossa” olleiden energiaturvetuotantoalueiden ottamista käyttöön ja helpottaa hiukan painetta jälkihoitovaiheen menettelyjen sujuvoittamiseksi.

Viimeaikainen kehitys näyttää lupaavalta jälkihoitovaiheen sujuvoittumisen kannalta myös pohjoisen Suomen osalta. Edelleen on kuitenkin valvottava etenkin happamien ja potentiaalisesta happamien sulfaattimaiden osalta sujuvia jälkihoitovaiheen menettelyjä, jotta jälkikäyttöön voitaisiin siirtyä mahdollisimman vähillä hallinnollisilla viiveillä.

Merkitys

Energiaturpeen nopea alasajo kysynnän romahdettua on ajanut alan yritykset pohtimaan taakaksi muodostuneiden turvetuotantoalueittensa käyttöä. Alueilta kuitenkin juoksevat tarkkailukulut ja muut kustannukset, vaikka tuloja turpeen myynnistä ei enää olekaan odotettavissa. Jos jälkihoitovaihe pitkittyy, maanomistajat menettävät myös monissa tapauksissa mahdollisuuksiaan hakea tarjolla olevia tukia esim. metsitykseen. Olipa kyse mistä maankäyttömuodosta tahansa, olisi tärkeä pelkästään ympäristötavoitteidenkin takia voida siirtyä siihen suunnitelmallisesti ja saumattomasti turvetuotannon loputtua. Myös viranomaisten kannalta viive aiheuttaa lopulta suuremman hallinnollisen kuorman, ellei jälkihoitovaihetta pystytä käytäntöjä ja resursseja kehittämällä edelleen sujuvoittamaan.

Tavoite

- Vaikuttaa turvetuotantoalueiden jälkihoitovaiheen lupaehtoihin, jälkihoitotoimien vahvistamiseen ja päätöksiin edelleen niin, että toiminnanharjoittajan vastuut päättyvät yhtenäisesti kahden vuoden päästä tuotannon lopettamisesta.

- Kehittää ja harmonisoida edelleen happamien sulfaattimaiden osalta jälkihoitovaiheen menettelyjä.
- Sovittaa yhteen turvetuotannon jälkihoitovaiheen lupaehtoja ja käytännön toimia erityisesti kasvittamisen ja tuhkalannoituksen osalta.

Keinot

- Ratkaisuhakuisen ja aikataulutetun vuoropuhelun jatkaminen ympäristöviranomaisten kanssa YM:n asettamassa koordinaatioryhmässä sekä alueellisten lupaviranomaisten ja ELYjen kanssa.
- Yhteistyö muiden järjestöjen, kuten MTK:n ja yrittäjäjärjestöjen sekä kuntien ja tutkimuslaitosten kanssa vielä vuoden 2023 loppuun saakka Hiilestä kiinni -hankkeissa (toimialapäällikkö mukana useissa ohjausryhmissä).
- Kootaan metsityssesongin 2023 jälkeen jälleen kokemuksia metsitystuen toimivuudesta suonpohjien osalta sekä käytännön vaikuttavuudesta.
- Aktiivinen tiedonkeruu ja asian edunvalvonta jäsenyritysten pinta-alakyselyn tulosten pohjalta.

VESIENHOITOSUUNNITELMAT JA YMPÄRISTÖLUVITUS (SALO)

Tilannekuvaus

EU:n vesienhoidon tavoitteet kiristyivät viimeiselle vesienhoitokaudelle 2022 – 2027 osana muuta vesipoliittikkaa (juomavesidirektiivi, uimavedet, pohjavedet jne.). Niiden velvoittavuus on tämänhetkisen oikeuskäytännön ja EU-tuomioistuimen nk. Weser-päätöksen myötä varsin laaja, eivätkä meneillään olevat ja päättyneet oikeusprosessit Euroopassa näytä muuttavan oikeuskäytäntöä.

Vesienhoitosuunnitelmien velvoittavuus koskee täysimääräisenä myös turvetuotannon ympäristölupia vielä nk. jälkihoitovaiheessakin (edeltää lupaehtojen loppumista ja suonpohjan siirtymistä seuraavaan maankäyttöön). Yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentymisen mahdollisuus yhdessä muun vesiin vaikuttavana toiminnan tai kuormituksen kanssa (one out – all out -periaate) saattaa johtaa lisävaatimukseen myös voimassa olevan ympäristöluvan ehtoihin tai uuden ympäristölupahakemuksen hylkäämiseen. Ei siis riitä, että vain luvanvarainen toiminta pääsee tavoitteeseen vaan sitä harjoittavan pitää ottaa huomioon myös samalla valuma-alueella mikä tahansa vesistön fyysiseen, kemialliseen tai biologiseen laatuun mahdollisesti heikentävästi vaikuttava toiminta, jolta ei edellytetä ympäristölupaa.

Lopulliseen turvetoimialaa koskevaan vesienhoidon oppaaseen jäi kohtia, jotka ovat omiaan heikentämään oppaan käyttöarvoa. Jotkut epämääräisyydet voivat johtaa lupaehtojen kiristymiseen tai vanhojen lupien avaamiseen YSL 89:n perusteella. Jälkihoitovaiheeseen ja suonpohjien poistumiseen hiilinieluiksi ei saa muodostua tarpeetonta hallinnollista hidastetta.

Merkitys

Tulevaisuudessa ollaan säätämässä aiempaa tiukemmin siitä, mikä voi estää luvan myöntämisen vesienhoidollisten tilatavoitteiden vaarantumisen seurauksena edellä kuvatulla tavalla.

Pohjana on vesistöjen tilaluokitus tai tarkemman seurantadatan puuttuessa asiantuntija-arviot sekä yksittäiset laatutekijät ekologisen tilaluokituksen sisällä. Niiden merkitys korostuu, kun ”one out, all out -periaate” vahvistuu (yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentyminen johtaa suoraan luokan heikkenemiseen). Vesimuodostumien määrittely ja tilatavoitteiden pohjana oleva data on toisaalta katsottu puutteelliseksi oikeudellisesti sitovien päätösten antamiseksi varsinkin silloin, kun datan puute korvataan asiantuntija-arviolla. Tämä jo pelkästään on omiaan aiheuttamaan ristiriitoja eri kuormittavien toimintojen välillä. Mahdollisuus sitoutua yhteisiin toimiin vesienhoitoalueilla on kuitenkin ollut kahdella aiemmalla vesienhoitokaudella kantavana periaatteena.

Tavoite

- vaikuttaa vesienhoidon alueellisissa yhteistyöryhmissä toimenpiteisiin ja niiden täytäntöönpanoon sekä tulkintoihin muistuttaen ympäristölupavelvoitteiden ensisijaisuudesta ja turvetuotannon yhä vähenevästä merkityksestä vesien kuormittajana ja myös yleistä vesistötarkkailua ja

kalataloutta rahoittavana toimialana. Turvetuotannosta eri vaiheissaan poistuvaa pinta-alaa oli vuodenvaihteessa 2022/23 arvioilta noin 10 000 ha. Siirtymistä jälkikäyttöön hidastaa edelleen ELYjen lopputarkastusten vähäiset resurssit.

- koordinoita vaikuttamista proaktiivisesti ja osallistua vesienhoidon toimenpideohjelmien seurantaan Manner-Suomen viidellä vesienhoitoalueella, joilla on erityisen runsaasti tuotannosta poistuvia suonpohjia. Lisäpiirteensä viime aikoina on noussut myös ympäristöviranomaisen halu vaikuttaa ympäristöluvan jälkeiseen maankäyttöön, lähinnä ei-toivottuun maatalouskäyttöön, vaikka tällä ei ole juridista perustetta eikä usein järkeviä vaihtoehtojakaan.

Keinot

- yhteistyö ja vuoropuhelu muiden järjestöjen, erityisesti MTK:n ja sekä suoraan jäsenyritysten asiantuntijoiden kanssa.
- toimialan alueellisen vesienhoidon yhteistyöverkoston avulla hakea järkevää valuma-aluekohtaista toimintatapaa ja turvetuotannon vesienhoito-oppaan tulkintaa.
- toimia aktiivisesti vesienhoidon koordinaatiossa siten, että käytännöt yhdenmukaistuvat eri vesienhoitoalueilla ja vastaavat turvetuotannon nopeasti vähenevää osuutta vesien kuormittajana ja myös yleisen vesistötarkkailun rahoittajana.

- Virkamiestyönä päivitetyn turvetoimialan vesienhoito-oppaan epätarkkuudet pyritään tarkentamaan käytännön ratkaisuisissa järkeviksi, jäseniä ohjaaviksi ennakkotapauksiksi eri vh-alueilla vuosina 2023 - 24.
- Ratkaisevaa on, miten toimialakohtaisen vesienhoito-ohjeen tulkinta lopulta vakiintuu suhteessa ympäristöluvan ehtoihin, etenkin toistaiseksi voimassa olevien vanhojen ympäristölupien osalta. Tältä osin turvevaliokunnan ympäristö- ja resurssivastaavien verkosto tarkkailee tulkintoja ja vaihtaa tietoja myös muiden toimialojen ympäristölupavervollisten kanssa vuosittain.

KASVU- JA YMPÄRISTÖTURPEEN SEKÄ RAHKASAMMALEN EDUNVALVONTA (SALO)

Tilannekuvaus

Turvevaliokunta perusti ”muun kuin energiaturpeen edunvalvontaryhmän” vuoden 2018 alusta. Sen toimintaa uudelleenarvioitiin vuonna 2022 lopulla ja päädyttiin esittämään joustavaa, verkostomaista toimintatapaa. Turve ja kasvualustat valiokunta päätti 26.1.2023 muuttaa formaalin ryhmän verkostoksi, jolla kuitenkin on samat tavoitteet ja siihen voi kulloinkin käsiteltävän aiheen mukaan kuulua kaikki valiokunnassakin edustetut tahot. Verkoston englanninkielinen nimi on myös edelleen Growing Media Finland, ja se osoittaa kansainvälisen edunvalvonnan painottuvan enemmän juuri kasvualustamateriaaleihin.

EU:n lannoitevalmisteasetuksen (EU) 2019/1009 hengen vastaisesti ankaran vastuun periaatteen soveltaminen kasvualustoihin jäi uuteen lannoitelakiin. Soveltamiseen vaikuttamisessa yhteistyötä jatketaan lähinnä Viherympäristöliiton kanssa pyrkien kaikin tavoin suomalaiselle kasvualustojen valmistajalle lankeavaa ylimitoitettua korvausvastuuta. Tämän on koettu haittaavan niin viherympäristöalan yritystoimintaa, kaupunkeja, kuntia ja kaupallisia kasvualustojen valmistajia antaen ulkomaisille toimijoille perusteetonta kilpailuetua.

Rahkasammalen edunvalvonnan merkitys on keskeinen alan kehittymisen edellytys. Toiminta on edelleen pilottiluonteista, lähinnä TKI-toimintaa ja vähäisen yritysten määrän vuoksi rajattua. Kumulatiiviset keruupinta-alat ja kohteet on päivitetty jälleen tammikuussa 2023 www.kasvualusta.org -sivustolle. YM:n rahkasammalen korjuun yhteistyöryhmä on toistaiseksi tauolla. Parhailaan tunnustellaan mahdollisuuksia rahkasammalen korjuun nk. green deal -sopimuksen solmimiseksi alan ja YM:n välillä. GTK:n vetämä laajahko parivuotinen rahkasammalen uusiutuvuutta tutkaileva RahKoo-hanke päättyy vasta vuoden 2024 lopulla. Se organisoii muutamia retkeilyjä ja tapahtumia tänä ja ensi vuonna. Sammalen korjuun oikeudellista ohjausta pohtiva Itä-Suomen yliopiston selvitys valmistui kesäkuun lopulla. Lisäksi yritykset toteuttavat omia vastuullisen rahkasammalen keruun ja tuotannon kehittämishankkeitaan.

Turvekasvualustoihin liittyvässä edunvalvonnassa pidetään yhteyttä kansainvälisiä kumppaneihin Baltiassa, Ruotsissa, Irlannissa, Kanadassa ja Saksassa. Edunvalvonta-asiana jatkuu edelleen EU:n kestävä rahoituksen taksonomia ja siinä erityisesti vaikuttaminen delegoituun säädökseen 2. Viime vuoden torjuntavoitosta huolimatta uhat ovat edelleen ilmeisiä leimata kaikki turpeen nosto kestävämmäksi. Maankäyttösektorille asetettujen päästövähennystavoitteiden soveltaminen ja ennallistamislaki muutettunakin vaativat seuranta- ja edelleen vaikuttamista. Eurooppalainen kasvualusta-alan edunvalvontajärjestö Growing Media Europe on tuottanut mm. kasvualustojen elinkaarilaskentaan tarvittavia selvityksiä ja pohjaa vaikuttamiselle esim. valmistettavaan EU:n Pellolta pöytään strategiaan.

Merkitys

Kuiviketurpeen merkitys kotimaisessa turvealan edunvalvonnassa noussut edelleen sääoloiltaan keskeisissä maakunnissa heikkojen tuotantokesien takia ja puupohjaisten sivuvirtojen ohjautuessa yhä enemmän energiakäyttöön. Eri toimijoiden välille on perustettu verkosto mm. seuraamaan kuiviketurpeeseen liittyviä aloitteita ja esityksiä tai niiden edelleen puuttuessa paremminkin edistämään niitä. Kuiviketurpeen merkitys erityisesti siipikarjan kasvatuksessa ja luomukotieläintuotannossa on tunnistettu laajemminkin. Yhteistyö on

tiivistynyt eri tuotantosuuntien ja sidosryhmien kanssa, ja johti yhteiseen, kuivikkeiden saatavuutta kartoittavaan LUKEn selvitykseen, joka julkaistaan 7.9.2023. Kasvu- ja ympäristöturpeisiin liittyvää viestinnällistä aineistoa ja rahkasammalen keruun yleisohjetta pidetään ajan tasalla.

EU:n kiertotalouspaketin osana lannoitevalmisteasetus hyväksyttiin lopullisessa muodossaan pari vuotta sitten (EU 2019/1009, 5.6.). Sen pohjalta valmisteltiin Suomen uusi lannoitelaki. Kasvuturpeen edunvalvon- nassa tärkeimpiä asioita onkin, miten tätä tervetullutta, eri maiden lainsäädäntöä yhdenmukaistavaa ja kil- pailuedellytyksiä parantavaa lakia sovelletaan Suomessa ja millaiseksi ankan/korkean vastuun periaat- teen tulkinta kasvualustojen valmistuksessa lopulta muodostuu. Yleisesti huolta on herättänyt tiukka fosfori- raja saattaa haitata tai suorastaan estää kiertotaloustavoitteita, ja tämän järkevään soveltamiseen vaikutte- taan.

Rahkasammalen tuotannon lupaavat mahdollisuudet liittyvät sen hyväksyttävyyteen sekä Suomessa että laajemmin myös ulkomailla. Rahkasammalen keruun pilottivaiheessa edunvalvonnan merkitys on rajoite- tumpaa, ja tarkoitus on ollut antaa tilaa yritysten TKI-toiminnalle sekä erilaisille selvityshankkeille. Keväällä 2022 aloitetut tunnustelut rahkasammalen green deal -sopimuksen solmimiseksi toimialan ja valtiovalan välillä etenevät.

Tavoitteet

Yleistavoite: turvepohjaisten kasvualustojen ja kuiviketurpeen edunvalvonta sekä rahkasammalen keruun edellytysten edistäminen.

- Tukea verkoston jäsenten ja sidosryhmien edunvalvonnallista vuorovaikutusta, edustaa jäseniä yhteis- sissä asioissa sekä mahdollistaa edun tuottaminen toimialalle. Tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat viran- omaiset, muut toimialaa lähellä olevat järjestöt ja sidosryhmät koti- ja ulkomailla.
- Ankan vastuun periaatteen järkevä soveltaminen ja lieventäminen kasvualustojen valmistamisessa.
- myönteinen toimintaympäristö pitemmällä aikavälillä rahkasammalen keruuseen ja käyttöön.
- Kuiviketurpeverkoston (MTK, tuotantosuuntien yhdistykset + SKK-verkosto) toiminnan kautta koordi- noitu edunvalvonta.

Keinot

- Tiedonkeruun organisointi ja tiedon tuottaminen toimialalta koti- ja ulkomaiseen edunvalvontaan
- Toimivien suhteiden ja kanavien luominen ja ylläpitäminen keskeisten alan toimijoiden ja viranomais- ten kanssa
- Lannoitelain ankan vastuun soveltamisen seuranta yhteistyössä mm. VYL:n kanssa
- Yhteydenpito GME:n ja muiden kasvualustatoimijoiden kanssa maailmanlaajuisesti
- RPP-sertifioinnin koordinaation avulla vastuullisuuden pohjan vahvistaminen tulevaisuudessa
- Rahkasammalen keruuperiaatteiden ja -ohjeiden päivittäminen kehittämishankkeista ja käytännön ke- ruutoiminnasta saatujen kokemusten perusteella
- Sivuston www.kasvualusta.org ylläpito.
- Kuivike- ja imeytysturvetuotteiden yleinen edunvalvonta yhdessä MTK:n ja muiden läheisten sidosryh- mien kanssa.
- Seminaarit ja tilaisuudet; hanketoteutus kuiviketurpeen ja muiden kuivikemateriaalien volyyymista yh- dessä alan toimijoiden kanssa.

HIILENSIDONTA JA –SIDONTATEKNOLOGIAT (LAAJALAHTI)

Tilannekuvaus

Erilaisia tapoja sitoa hiiltä ovat mm.: BECCUS (Bioenergy with Carbon Capture, Utilisation and Storage), BECCU, BECCS, DACCS (Direct Air Carbon Capture and Storage) ja CCS. Ja biohiilellä (PyCCS) on potentiaalia toimia pysyvän rakenteensa myötä pitkäaikaisena (arviolta 100-1000 vuotta) hiilivarastona maaperässä, missä sillä on useimmiten myös maanparannusvaikutusta.

Vuoden toimineella Biohiiliverkostolla on keskeinen rooli biohiilialan alkuvaiheen kehittymisen tukena. Biohiilialan standardoinnin ja sertifiointin tukemista, biohiilen roolia päästökompensaatiomarkkinoilla sekä biohiilen sivuvirtojen merkitystä on selvitetty Biohiiliverkostossa vuonna 2022. Biohiilialan kehityksen tukeksi Biohiiliverkosto päätti lokakuussa 2022 edistää kolmen eri teeman hankevalmistelua ja toteutusta vuodelle 2023: *Biohiilen standardointi ja sertifiointi, Biohiilialan markkinakartoitus ja visio sekä Pyrolyysin sivuvirtojen edistäminen.*

Hiilensidontateknologia-ala on Suomessa vielä hyvin uusi. Hiilidioksidin talteenottoa ja hyötykäyttöä (mutta ei pysyvää varastointia) toteuttavia yrityksiä on muutamia Suomessa, kuten DAC-yritys Soletair Power Oy sekä Riihimäellä Fortumin ja Q Powerin yhteistyö Carbon2X-konsepti. Suomea lähimpänä olevat esimerkit käynnissä olevista pysyvään hiilidioksidivarastoon CCS-teknologiaa käyttävistä laitoksista löytyvät Tukholmasta ja Oslosta. Nämä CCS-laitokset ottavat hiilidioksidia ilmasta säilöön ja kuljettavat sen pysyvään säilöön meren pohjaan (Norjaan Pohjanmerelle) pohjavesikerrostumiin tai entisille öljykentille. YLE:n tietojen mukaan Euroopassa aloitettiin 2021 vuonna 35 uutta CCS-hanketta. Vuonna 2022 CCS-teknologioista on ollut paljon uutisointia. Ja esimerkiksi betoniin (6-7% globaaleista khk-päästöistä) liitetyistä hiilensidontateknologioista, kuten betonin karbonisaatiosta kontissa ja biohiilen lisäämisestä sementtiin, on ollut uutisointia ja keskustelua paljon vuoden 2022 aikana.

Komissio antoi asetusehdotuksensa uudesta EU:n yhteisestä hiilenpoistojen sertifiointijärjestelmästä (Carbon Removal Certification) 30.11.2022. Esityksessä hiilenpoistot on jaoteltu pysyviin hiilenpoistoihin, hiiliviljelyyn ja hiilivarastotuotteisiin. Bioenergia ry antoi aiheesta tiedotteen ([Beryn tiedote 1.12.2022](#)). EU:n asetusehdotuksessa hiilenpoistojen sertifiointikehikosta on esitetty hiilenpoistoista tarkat laatukriteerit. Ja EU tulisi toimimaan sertifioiduna elimenä hiilenpoistoille.

Hannes Tuohiniitty on osallistunut EU CCUS Vision Groupin tapahtumiin vuonna 2022. Hiilidioksidin kuljetusta pysyviin varastoihin laivatankeilla rakennetaan jo monessa kohteessa Norjan ja Iso-Britannian välissä Pohjanmerellä, kuten suomalaisillekin toimijoille potentiaalisessa pysyvän varaston kohteessa Northern Lights –projektissa Norjan rannikolla. Suomessa [Tampereen Sähkölaitos on tehnyt uraauurtavaa selvitystä CCS:stä](#). Ja Bioenergia-lehdessä aihepiiriä on käsitelty artikkeleissa: [Hyvää nostetta hiilidioksidin talteenotossa](#) sekä [Hiilidioksidin toimiva logistiikka avainasemassa](#).

Merkitys

Hiilinielupolitiikalla on suoria vaikutuksia bioenergia-alan tarjontaan ja sovellutuksiin. Toisaalta hyvä nielu-politiikka voi tukea yritysten ja maanomistajien liiketoimintaa. Hiilensidontateknologia-alalla voi olla suuri kasvupotentiaali varsinkin sellaisessa tilanteessa, jos päästöoikeuksien hinnat ovat korkealla. Joka tapauksessa myös hiilensidontateknologioiden avulla saatava hiilensidonta tulee olemaan tärkeä osa ilmastotavoitteiden saavuttamisessa.

Tavoite

- Varmistaa, että hiilinieluja ja -varastoja koskevat politiikkatoimet ovat tarkoituksenmukaisia, hyvin kohdennettuja, kustannustehokkaita ja bioenergiasektorin kannalta mahdollisimman hyviä.
- Pyritään vaikuttamaan suoraan valmistettavaan nielupolitiikkaan.
- Hiilensidontaan liittyvän termistön parantaminen ja kehittäminen.

Keinot

- Seurataan aktiivisesti hiilensidontaan liittyvää keskustelua ja aiheeseen liittyviä hankkeita.
- Osallistutaan tapahtumiin.
- Tapaamiset virkamiesten kanssa.
- Bioenergia ry:n seminaareissa järjestetään mahdollisuudet alan verkostoitumiseen ja tiedonvälitykseen.
- Uuden hiilensidontatermistön päivittäminen ja esillä pitäminen

- Yhdistys [vastasi Industrial Carbon Management](#) -konsultaation 31.8.2023.
- [BCG julkaisi raportin](#) vapaaehtoisien hiilimarkkinan näkymistä teknisten hiilenpoistojen osalta. Valtaosa kysynnästä vapaaehtoiselta markkinalta 2030 asti. 2030-luvulla säännellyn markkinan rooli kasvaa. Vuotuinen kysyntä 2030-luvulla: 40–200 Mt CO₂, 2040-luvulla: 80–900 Mt CO₂. → Markkinapotentiaali 2030-luvulla: \$10 –\$40 miljardia 2030-luvulla, nousten \$20–\$135 miljardiin 2040-luvulla. Kysyntä ylittää tarjonnan 2030, julkistetut hankkeet yhteensä vain n. 33 Mt CO₂.
- [IEA:n 1,5 asteen raportin päivityksessä](#) CCUS-teknologiat, vety, vetypohjaiset polttoaineet ja kestävä bioenergia kriittisiä nettonollatavoitteen saavuttamisessa. Hiilenpoistojen odotetaan kasvavan nopeasti: 0,6 Gt (BECCS ja DACCS) 2035 mennessä ja 1,7 Gt 2050 mennessä. Infrastruktuuriin investointi pitäisi aloittaa nyt. 2030 vuoteen mennessä tarvitaan 20 X nykyinen varastointikapasiteetti.
- CCUS-toimialaa laajasti käsittelevä [The BioCCUS Conference](#) järjestettiin 3.-4.10.2023 Tukholmassa. Yhdistys esitteli tilaisuudessa Suomen tilannetta. Tapahtuman tärkein teema oli yksityisen sektorin rahoituksen mahdollistaminen hankkeille (double-claiming mahdollistettava).
- Komissio järjesti konsultaation tulosten julkistustilaisuuden 6.10.2023. Suomesta 4. eniten vastauksia (15 kpl). Vastauksissa mm. valtioiden rooliksi katsottiin olla infrainvestoinneissa mukana, EU:n roolina on luoda toimivat politiikkakehykset, asettaa tavoitteita varastoinnille, koordinoida EU-laajuisia infraa ja koota yhteen eurooppalainen carbon managementin allianssi. Teknisistä nieluista BECCS sai eniten kannatusta kysyttäessä, mitä keinoista tulisi priorisoida käyttöönnotossa.
- Yhdistys on tavannut YM ja MMM ministeriöt BECCUS-teknologioiden edistämiseen liittyen. Hallitusohjelman alaisesta n. 140M€ rahoituksesta CCUS-hankkeille ei olla vielä tehty päätöksiä sen allokoinnin suhteen. TEM:in mukaan harkinnassa investointiavustus esim. teknisen nielun pilottihankkeelle tai hajautus CO₂ käyttöä ja poistoa edistäville hankkeille eri rahoitusvälineiden kautta. Lisärahoitusmahdollisuudet EU-rahoitusvälineistä.
- CRCF-asiantuntijaryhmän tapaaminen teknisten nielujen metodologioista 25.-26.10.2023, stream nähtävissä [verkossa](#).
- Komission luotsaama [CCUS Forum järjestetään 27.-28.11.2023](#) Tanskassa. Yhdistys osallistuu tilaisuuteen paikan päällä. Agendalla mm. CCUS laajempi rooli ilmasto- ja energiapolitiikassa, varastointikapasiteetti ja kuljetusinfra 2030 mennessä, ohjauskeinot ja kannusteet poistoille, millaista CCU:ta EU:ssa tarvitaan, CO₂-laatuvaatimukset. Tilaisuuteen voi osallistua myös verkossa.
- Komission CCUS-tiedonanto viivästyy odotetusta aikataulusta (Q4/2023) ja se julkaistaan Q1/2024, ehkä jo tammikuussa.
- Järjestämme 25.10. Helsingissä kansainvälisen workshopin CCS-infrasta, yhteistyökumppanina norjalainen Altera Infrastructure.

UUDEN PÄÄSTÖKAUPAN (ETS2) TOIMEENPANO (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Osana päästökaupan (ETS) uudistamista EU:ssa saavutettiin sopu joulukuussa 2022 ETS:n laajentamisesta kattamaan myös liikenteen ja rakennusten lämmityksen, jotka muodostavat yli puolet EU:n kasvihuonekaasupäästöistä. Lainsäädäntö julkaistiin 16.5.2023 EU:n virallisessa lehdessä.

Tämän ns ETS2-direktiivin tavoitteena on luoda erillinen päästökauppajärjestelmä liikenteelle ja rakennuksille, joka toimisi rinnakkain nykyisen ETS:n kanssa. Uusi järjestelmä koskisi polttoaineiden jakelijoita, jotka olisivat velvollisia ostamaan päästöoikeuksia vastaamaan niiden toimittamien polttoaineiden päästöjä. Päästöoikeuksien määrää vähennetään asteittain vuosittain, jotta päästöt laskisivat haluttuun tasoon. Uusi järjestelmä aloitettaisiin vuonna 2027 ja siinä olisi aluksi kahden vuoden siirtymäaika, jonka aikana päästöoikeuksien hinta olisi kiinteä. Jos energiahinnat ovat poikkeuksellisen korkeita, alkaisi järjestelmä 2028 alusta. Lisäksi sisälle on rakennettu hintavakausmekanismi, joka vapauttaa 20 miljoonaa päästöyksikköä, mikäli hinta nousee yli 45 euron CO2 tonnia kohden.

ETS2-direktiivin tarkoituksena on kannustaa polttoaineiden jakelijoita tarjoamaan vähäpäästöisempiä vaihtoehtoja kuluttajille ja edistää liikenteen ja rakennusten energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöä. Direktiivin vaikutusta polttoaineiden hintoihin pyritään lieventämään myös sosiaalisella rahaston kautta, tukemalla matala- ja keskituloisia kotitalouksia sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä siirtymään vähähiiliseen talouteen. Sosiaalirahaston rahoitus tulee ETS2 päästökauppatuloista, joita käytetään energian hinnoista kärsivien tukemiseen enintään 65 miljardia euroa ja sen päälle lisäksi 25 % kansallista rahaa eli yhteensä 86,7 miljardia euroa.

Järjestelmä perustuu vuosittain lineaarisesti laskevaan päästökattoon, eikä siihen sisälly ns. ilmaisjakoa. Poikkeus mahdollistaa huutokauppojen lykkäyksen 2030 loppuun asti sellaiselle jäsenmaalle, joilla on käytössä päästöoikeuden hintaa vastaava hiilidioksidivero.

Direktiivi tulee olla ETS2 osalta kansallisesti toimeenpantu 30.6.2024 mennessä. ETS2 arviomuistio valmistuu syksyllä 2023. Hallituksen esitys annetaan lausunnoille alkuvuodesta 2024 ja loppukeväästä eduskunnalle 2024.

Merkitys

ETS2 tuo koko EU-alueen kattavan päästöjen vähennysjärjestelmän liikenteeseen ja rakennusten erillislämmitykseen. Sen asettama hiilidioksidin hintataso on tosin yksinään Suomessa matalampi kuin useimmiten näillä sektoreilla nykyään hiilidioksidiveron hintavaikutus.

Tavoite

- Varmistaa toimeenpanossa biopolttoaineiden edistämislle pitkäjänteisen positiivinen vaikutus

Keinot

- käydään sisäinen keskustelu syksyn 2023 aikana toimeenpanon tavoitteista sekä tietopohjan tarpeista
- luodaan ja toimeenpannaan tavoitteiden mukainen vaikuttamissuunnitelma

- EU:n virallisessa lehdessä 16.5.2023 julkaistu ETS2 direktiivi laajentaa EU:n päästökaupan liikenteeseen ja rakennusten lämmitykseen
- ETS2 tulee olla kansallisesti toimeenpantuna 30.6.2024 mennessä.
- ETS2 arviomuistio valmistuu syksyllä 2023. Hallituksen esitys annetaan lausunnoille alkuvuodesta 2024 ja loppukeväästä eduskunnalle 2024.

Seurattavat hankkeet

Seurattaviksi hankkeiksi ja niiden vastuushenkilöiksi on määritely:

Hanke	Aikataulu	Vastuushenkilö
Kansainväliset ilmastoneuvottelut	jatkuva	Harri Laurikka
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen	komissio hyväksyy uudet suuntaviivat Q3-Q4/2021 ja voimaan 1.1.2022	Hannes Tuohiniitty
EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan)	jatkuva	Erika Laajalahti
Ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2030	valmis	Harri Laurikka

YK: KANSAINVÄLISET ILMASTONEUVOTTELUT (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Joulukuussa 2015 YK:n ilmastoneuvotteluissa Pariisissa päästiin sopimukseen vuoden 2020 jälkeistä aikaa käsittelevästä uudesta ilmastopuolesta. Kaikki maailman maat ovat joko allekirjoittaneet tai jo ratifioineet sopimuksen. Pariisin sopimuksen säännöistä sovittiin COP24 -kokouksessa Puolan Katowicessa 2018. Auki jääneistä markkinamekanismien toimeenpanon säännöistä onnistuttiin sopimaan vuonna 2021 Glasgowissa. Yksityiskohtaisempaa sääntökehitystä ja -valmistelua tekee nyt Artikla 6:n hallintoneuvosto (Supervisory Body).

Merkitys

Kv. ilmastopolitiikka vaikuttaa globaalisti puhtaan teknologian – myös bioenergiateknologian – kysyntään ja päästövähennystoimet aiheuttavat kustannuksia teollisuudelle. Neuvotteluissa käsitellään lisäksi erityisesti maankäyttösektorin päästölaskentaan liittyviä kysymyksiä, joilla voi olla EU:n politiikan kautta suoria vaikutuksia Suomen bioenergiasektoriin.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan Pariisin sopimuksen toimeenpanoon
- Ymmärtää vaikutukset EU:n politiikkaan
- Vaikuttaa bioenergian näkyvyyteen ilmastoneuvotteluiden toimeenpanoon liittyvissä sivutapahtumissa

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (WBA, Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten tahojen kanssa, tapaamisia virkamiesten kanssa

- Pariisin sopimuksen toimeenpanossa neuvotellaan sekä artiklan 6.2 (cooperative approaches) että 6.4. (uusi päästökauppanekanismi) yksityiskohdista. Artiklassa 6.4. osalta sen hallintoneuvosto raportoi hyvästä edistymisestä syyskuun kokouksessa. Edistystä tehtiin myös hiilenpoistoja käsittelystä mekanismeissa, mutta päätöksiä ei vielä tehty. Seuraava kokous on lokakuun lopussa.
- Seuraava COP-28 on 30.11.-12.12.2023 Dubaissa, Arabiemiraateissa.

EU: VALTIONTUKISUUNTAVIIVOJEN UUDISTAMINEN (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Komissio julkisti tiekartan EEAG:n uudistamisesta ja se oli [konsultaatiossa](#) 12.11. – 10.12.2020 sekä varsinainen konsultaatio oli avoinna 7.1.2021 asti. Bioenergia ry vastasi molempiin.

Komission esitys CEEAG:sta (climate, energy and environmental aid guidelines) oli konsultaatiossa 7.6. – 2.8.2021. Bioenergia ry vaikutti Bioenergy European kantaan, mutta ei jättänyt omaa vastausta.

Bioenergia ry kirjelmöi yhdessä Bioenergy European kanssa MMM, TEM ja VM suuntaan marraskuun loppulla.

Uudet suuntaviivat tulivat voimaan tammikuussa 2022. Suuntaviivoihin jäi haasteellinen kohta, missä kielletään antamasta tukea energiamuodoille, jotka tuottavat ilmapäästöjä, jos tuki syrjäyttää nollapäästöistä tuotantoa. Jäsenmaiden pitää ottaa uudet suuntaviivat huomioon tukijärjestelmissään 2024 alkaen.

Komissio on lisäksi valmistelemaan muutoksia yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen (GBER), komission asetus 651/2014, jotta se olisi Green Dealin sekä vuoden 2022 alusta voimaan tulleiden valtiontukien suuntaviivojen kanssa. Komissio julkaisi 9.3.2023 määräaikaisen ryhmäpoikkeusasetuksen, joka on voimassa 2026 loppuun asti käyttöönotetuille tukijärjestelmille. On epäselvää millä aikataululla komissio etenee varsinaisen GBER-uudistuksen kanssa, mutta oletettavasti se toteutuu vasta seuraavan komission aikana.

Komissio julkisti 9.3.2023 myös muutoksista, jotka koskevat koko EU:n valtiontukipolitiikan suuntaa ja tavoitteita. Nyt tehdyillä muutoksilla komissio joustavoittaa lisää teollisuuden vähähiilistämisen sekä uusiutuvan energian käyttöönottoa koskevia tilapäisiä sääntöjä ja jatkaa niiden voimassaoloa vuoden 2025 loppuun asti. Uudet säännöt sallivat valtiontuen myöntämisen tuotannollisiin investointeihin jotka katsotaan keskeisiksi vihreän siirtymän kannalta. Mukana on mm. bioenergiահankkeet ja niiden yhteydessä varastot.

Merkitys

Uudet valtiontukisäännöt tekevät aikaisempaa vaikeammaksi hyväksyä tukia, joita ei ole kilpailutettu. Mahdolliset ylituet (kuten 1.11.2017 uusilta toimijoilta sulkeutunut tuulivoiman syöttötariffi) ovat uusien valtiontukisuuntaviivojen oloissa kiellettyjä, ja niitä ei saa notifioida komission kilpailupääosastolla.

Suomen nykyinen metsähakkeen sähköntuotantotuki, joka notifioidiin komissiossa vuoden 2016 alussa, on voimassa siten, että sen piiriin voi hakeutua (12 vuoden ajaksi) vuoden 2020 loppuun saakka.

Tavoite

- Ennakoida hyvissä ajoin minkälaisia vaatimuksia EU:n uudet energia-alan valtiontukisäännöt pitävät sisällään. Näin voimme varmistaa, että ehdottamamme bioenergia-alan edistämiskeinot ovat oikeanlaisia ja voivat tulla hyväksytyksi.

Keinot

- Hankitaan mahdollisimman aikaisin tietoa uusien valtiontukisääntöjen valmistelusta komission. Lähteinä kilpailupääosasto, Bioenergy Europe ja TEM.

- BEry vastasi konsultaatioon jatkoajasta ja korosti biopolttoaineiden tukikelpoisuuden jatkamista 2022 asti.
- Vaikutettu Bioenergy European kautta kantoihin, EEAG kanta valmistui toukokuussa 2021
- kommentoitu tulevaa komission luonnosta EEAG:sta BEuropelle
- Lähetetty yhteiskirje BEuropean kanssa MMM, TEM, VM marraskuun 2021 lopulla

EU: BIOENERGIAN TKI–RAHOITUS JA EUROOPAN STRATEGINEN ENERGIA TEKNOLOGIASUUNNITELMA (LAAJALAHTI)

Tilannekuvaus

Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) on yli EU-28:n ulottuva (mukana myös NO, CH, IS, TU) ulottuva verkosto, joka pyrkii parantamaan yhteistyötä energiateknologian kehittämisessä. Mukana on 9 eurooppalaista innovaatio- ja teknologia-alustaa (European Technology and Innovation Platforms, ETIP). Nämä ovat tuottaneet julistuksia, joista yksi käsittelee bioenergiaa (liikenteen biopolttoaineet + stationäärinen bioenergia). Bioenergia on jaoteltu eri kategoriaan kuin muut uusiutuvat. Bioenergiaa koskeva [julistus](#) julkistettiin 16.11.2016. Bioenergiaosion [toimeenpanosuunnitelma](#) hyväksyttiin 13.6.2018. VTT:n Antti Arasto on toiminut ETIP Bioenergy:n varapuheenjohtajana. Toimeenpanosuunnitelma päivitetään keväällä 2023 ja se on tarkoitus julkaista vuoden 2023 EUBCE-konferenssissa 5.-8.6.2023.

Merkitys

Kyse ei ole lainsäädännöstä eikä suunnitelmalla jaeta lisää rahaa. SET-plan vaikuttaa siihen, miten jo allokoituja tutkimusrahoja (mm. NER300, 400/450, InnovFin, HorizonERAnet) jaetaan. SET-Planissa asetetuilla tavoitteilla voi olla merkittäviä vaikutuksia biopolttoaineisiin liittyvään sääntelyyn epäsuorasti. ETIP Bioenergy:n toimeenpanosuunnitelma kattaa 104 mrd euron kumulatiiviset investoinnit demo- ja laajennuslaitoksiin ja 2,3 miljardin euron investoinnit kehitykseen vuoteen 2030 mennessä.

Tavoite

- Seurataan asian etenemistä

Keinot

- Tapaamiset virkamiesten ja muiden alan toimijoiden kanssa
- Osallistuminen tapahtumiin ja infotilaisuuksiin

- Innovaatorahaston pienten hankkeiden hakukierros päättyi syyskuussa. [Hakemuksia tuli 72](#) kpl, yhteensä rahaa haettiin 289M€ edestä, hakukierroksen budjetti on 100M€. Suomesta jätettiin useampia hakemuksia. Tulokset valituista hankkeista julkistetaan alkuvuodesta 2024 ja rahoitus Q2/2024.
- 23.11.2023 käynnistyy uusi haku kaikenkokoisille hankkeille. Haun budjetti on 4 miljardia euroa. Haun arvioitu päättymispäivä on 9.4.2024.
- 23.11.2023 käynnistyy myös [huutokauppa vetyhankkeille](#), huutokaupan budjetti on 800 M€. Huutokaupan arvioitu päättymispäivä on 8.2.2024. [Huutokaupan säännöt](#) julkaistiin elokuun lopussa.
- Bery järjestää Innovaatorahastosta jäsenwebinaarin 30.11.2023 yhdessä VTT:n Antti Araston kanssa. Arasto on Innovaatorahaston asiantuntijaryhmän jäsen.

ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMISSUUNNITELMA 2030 (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Kansallinen ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelma ([KISS2030](#)) päivittää aiempaa, vuonna 2014 laadittua vastaavaa sopeutumissuunnitelmaa vieden sitä pidemmälle ja konkreettisemmaksi. Uusi suunnitelma päätettiin ottaa seurattavaksi hankkeeksi BEryn hallituksen kokouksessa 5.9.2022. KISS2030 suunnitelmaluonnos oli lausuntokierroksella viime syksynä ja Bioenergia ry antoi [siitä lausuntonsa](#).

Merkitys

Suunnitelman merkitys ilmastomuutoksen sopeutumistoimien koordinoinnissa ja konkretisoinnissa kasvaa verrattuna aiempaan, määräaikaiseen suunnitelmaan. Erilaisten varautumis- ja sopeutumistoimien merkitys on käynyt yhä ilmeisemmäksi viime vuosina mm. metsätalouden ja monien muiden elinkeinoelämän osa-alueiden kannalta, ja on tarpeen seurata suunnitelman toteutumista ja tarvittaessa pyrittävä vaikuttamaan moniin sen esittämiin käytännön toimiin, jotka koskevat bioenergia-alaa ja sen jäsenkuntaa.

Tavoite

Seurata suunnitelman ja aikanaan sopeutumistoimien etenemistä ja vaikutuksia sekä puuttua lopullisen esityksen mahdollisiin epäkohtiin.

Keinot

- Sidosryhmäyhteistyön avulla sopeutumissuunnitelman merkitystä mm. rahoitukseen, lupakäytäntöihin ja muuhun sääntelyyn tarkennetaan sekä viestitään siitä jäsenkunnalle.

- Suunnitelma valmistui joulukuussa 2022 ja on siirtynyt toimeenpanovaiheeseen keväällä 2023